Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Sikkerhetsmelding 04/2025

Dato: 26.06.2025
Saksnummer: 2025/ 50818
Saksbehandler: BLES/KRHA

Nødstopp og jevnlig funksjonstest av sikkerhetsinnretninger om bord på fartøy

Bakgrunn

Sjøfartsdirektoratet er kjent med at nødstoppinnretninger er arrangert med såkalt åpne kretser på enkelte fartøy. Dette kan innebære at et kabelbrudd, eller andre feil i nødstoppkretsen, fører til at nødstopp ikke aktiveres ved behov.
Nødstoppinnretninger arrangert i åpen krets, der nødstoppfunksjonen er ute av drift, er ikke til hinder for at utstyr kan startes og opereres. Dersom nødstopp ikke fungerer som den skal, kan det føre til alvorlige hendelser med fare for liv og helse, skade på miljø, eller materielle verdier.

Korrigerende tiltak

Alle fartøy skal ha rutiner for drift og vedlikehold som sikrer at alt utstyr og komponenter, som nødstoppinnretninger o.l., fungerer korrekt og pålitelig. Dette inkluderer tiltak for å forbedre påliteligheten til sikkerhetskritisk utstyr som nødstopp.
Følgende tiltak skal iverksettes, eller være på plass om bord:

- **Funksjonstest:**

Alle fartøy skal ha rutiner for jevnlig testing av nødstopp. Dette er spesielt viktig for systemer hvor funksjonen er basert på åpne kretser.

- **Feilsikring:**

Dersom nødstopp er koblet i åpne kretser, må det vurderes om det er behov for tekniske tiltak som forbedrer funksjonen, for eksempel ved bruk av lukkede kretser eller redundante løsninger.

- **Vedlikehold og kontroll:**

Nødstoppens funksjon må inngå i fartøyets vedlikeholds- og kontrollprogram. Eventuelle feil skal utbedres umiddelbart.

Relevant regelverk

Forskrift om sikkerhetsstyring for mindre lasteskip, passasjerskip og fiskefartøy mv - §9

§ 9.*Vedlikehold og kritisk utstyr*
Rederiet skal utvikle, følge opp og dokumentere et vedlikeholdssystem som er tilpasset driftsformen til skipet. Vedlikeholdssystemet skal sikre at skip og utstyr vedlikeholdes i samsvar med gjeldende krav.
Rederiet skal sørge for å identifisere utstyr og tekniske systemer som kan forårsake farlige situasjoner i tilfelle av plutselig svikt. Sikkerhetsstyringssystemet skal omfatte tiltak for å forbedre påliteligheten til slikt utstyr eller slike systemer. Tiltakene skal som minimum omfatte regelmessig prøving av reservesystemer og -utstyr eller av tekniske systemer som ikke er i kontinuerlig drift.

Forskrift om sikkerhetsstyringssystem for norske skip og flyttbare innretninger – forskriftens vedlegg (ISM)

10.3 Selskapet skal identifisere utstyr og tekniske systemer som kan forårsake farlige situasjoner i tilfelle av plutselig svikt. Sikkerhetsstyringssystemet skal omfatte særskilte tiltak med sikte på å forbedre påliteligheten til slikt utstyr eller slike systemer. Tiltakene skal omfatte regelmessig prøving av reservesystemer og -utstyr eller av tekniske systemer som ikke er i kontinuerlig drift.

Forskrift om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip – kap.2 og 4.

§ 2-2.Risikovurdering
(1) Farer om bord skal avdekkes. Når faren er avdekket, skal det foretas en vurdering av den risiko faren utgjør. Slik risikovurdering skal foretas regelmessig.
(2) Resultatene av risikovurderingen skal dokumenteres skriftlig.
(3) Dersom det avdekkes risiko for de som har sitt arbeid om bord sin sikkerhet og helse, skal det iverksettes nødvendige tiltak for å fjerne eller redusere farene.

§ 4-4.*Kontroll og vedlikehold av arbeidsutstyret*
(1) Dersom sikkerheten avhenger av arbeidsutstyrets installasjon og montering, skal det foretas en kontroll før det tas i bruk.
(2) Arbeidsutstyr som utsettes for påvirkninger, som forårsaker forringelse, som kan føre til farlige situasjoner, skal undergis tilstrekkelig kontroll for å avdekke og motvirke slike farer.
(3) Kontroll, som nevnt i første og annet ledd, skal dokumenteres.
(4) Arbeidsutstyr skal underlegges regelmessig vedlikehold slik at det er i forsvarlig stand.

Alf Tore Sørheim
sjøfartsdirektør

Håvard Gåseidnes
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.